

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V:	25 maart 2010	Datum	23 maart 2010
Agendapuntnr.	5	Bijlagen	Uniestandpunt op kernpunten.
Onderwerp	Uniestandpunt doelmatig waterbeheer (actie Storm)		

1. Inleiding

Afgelopen vrijdag heeft de AB-conferentie van de Unie van waterschappen plaatsgevonden. Een afvaardiging uit het algemeen en dagelijks bestuur nam daar aan deel. De laatste stand van zaken is besproken en de vijf taskforces (Rijk, IPO, VNG, Financiën en Waterschappen/Unie) hebben door middel van workshops hun resultaten gepresenteerd.

Op 26 maart 2010 is de Ledenvergadering. Dan wordt besloten over het verdere traject. Ook worden in de Ledenvergadering de resultaten van de taskforces besproken. De Unie doet daartoe in de bijbehorende oplegnotitie (bijlage LV 10-2a) enkele voorstellen.

Zoals gebruikelijk zal de dijkgraaf ons hoogheemraadschap vertegenwoordigen op de Ledenvergadering. Om hem daartoe in staat te stellen, is de extra verenigde vergadering van 25 maart uitgeschreven. Het nu voorliggende voorstel betreft de inbreng van het algemeen bestuur van HHSK, bij monde van de dijkgraaf op de Ledenvergadering van 26 maart 2010.

De oorspronkelijke gedachte van de actie Storm in de Unie was om vóór 1 april 2010 te komen met een nadere uitwerking van het aanbod aan de regering om de Rijksbegroting met 100 miljoen euro per jaar te verlichten. Echter, in de tussentijd viel het kabinet Balkenende IV en werd het dossier 'doelmatig waterbeheer' geplaatst op de lijst van controversiële onderwerpen.

Begin april worden naar verwachting wel de aanbevelingen van de landelijke heroverwegingscommissies bekendgemaakt. Die aanbevelingen hebben tot doel het door de financiële crisis ontstane gat in de Rijksbegroting te dichten. Die aanbevelingen zullen een rol spelen in de aanloop naar de landelijke verkiezingen op 9 juni en de daarop volgende kabinetsformatie.

Het Uniebestuur stelt nu voor om voorlopig geen nadere uitwerking van het aanbod van 100 miljoen naar buiten te brengen. De waterschappen zullen wel intern hun huiswerk afronden (het werk van de taskforces van de Unie). De Unie wil vervolgens op basis van ons eigen huiswerk (namelijk de conceptrapportages van de taskforces van de Unie) een inhoudelijke discussie en lobby voeren in het politieke en maatschappelijke krachtenveld. Die discussie zal vaak het karakter krijgen van een onderhandelingsproces, in elk geval met VNG en IPO, die elk begin april met een standpunt zullen komen. Van het IPO is al min of meer bekend dat zij zal voorstellen de waterschappen onder te brengen bij de provincies.

Het bestuur van de Unie vraagt aan haar leden een **mandaat** om deze onderhandelingen aan te gaan. Tevens vraagt men mandaat om de rapportages van de taskforces af te ronden.

Daarbij vraagt de Unie – kort samengevat - ruimte om in de onderhandelingen inzake de waterschapsverkiezingen in te brengen. Het achterliggende idee is dat de waterschappen wellicht toch nog in de huidige vorm kunnen blijven voortbestaan, mits de directe waterschapsverkiezingen worden omgezet in indirecte verkiezingen van de categorie ingezetenen.

N.B. Eerder was er sprake van een procesbrief die de Unie aan de (demissionaire) regering zou sturen. Het voorliggende Unievoorstel voorziet niet langer in een dergelijke brief.

Verder adviseert de Unie de leden om voorlopig geen financiële reservering te maken voor het jaar 2011, maar uit te gaan van 2012, gebaseerd op het bod van 100 miljoen euro. Tegelijk is echter niet geheel duidelijk of en wanneer er overeenstemming kan worden verkregen over het aanbod. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen financiering van het overnemen van het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en de muskusrattenbestrijding. Voor de verenigde vergadering van 31 maart 2010 staat het voorstel inzake de bezuinigingen bij HHSK op de agenda.

2. Voorstel

- a) Instemmen met de door de Unie geschetste vervolprocedure (zie oplegnotitie LV 10-2a en de samenvatting in de inleiding van dit voorstel) onder twee voorwaarden:
  - Het definitief vaststellen van de rapportages van de taskforces gebeurt in een (extra) Ledenvergadering;
  - De verdere uitwerking gebeurt (tenzij het niet anders kan) weer langs de reguliere weg van de Uniecommissies (dus niet meer in de ad hoc Stormorganisatie)
- b) Steun en mandaat verlenen aan het Uniebestuur om, op basis van de door de Ledenvergadering vastgestelde rapportages van de taskforces, te kunnen anticiperen op politieke en beleidsmatige ontwikkelingen in de komende maanden. Daarbij wat betreft de waterschapsverkiezingen het standpunt in te nemen dat HHSK geen aanleiding ziet om zelf de directe verkiezingen ter discussie te stellen;
- c) Mandaat verlenen aan de dijkgraaf in de Ledenvergadering van 26 maart om overeenstemming te bereiken over de inzet en de onderhandelingen op landelijk niveau;
- d) Kennis te nemen van de producten vanuit de Taskforces: voorstellen ten aanzien van overdracht van taken (keringen, muskusratten, vaarwegbeheer, wegenbeheer), andere inrichting van taken en deze zo nodig te voorzien van uw opmerkingen opdat de dijkgraaf die kan meenemen in de bespreking tijdens de Ledenvergadering van 26 maart. De dijkgraaf zal in elk geval vasthouden aan de overdracht van de wegentaak.

Daarbij de volgende aandachtspunten aan de dijkgraaf mee te geven voor de Ledenvergadering op 26 maart 2010:

- op dit moment op geen enkele wijze verder te gaan dan het bod van € 100 miljoen,
- de extra tijd nu goed te benutten om de andere procesvoorstellen nader te onderbouwen.

3. Achtergrondinformatie

De Actie Storm binnen HHSK kent drie sporen:

* Spoor A omvat de bezuinigingsmaatregelen om het aandeel van HHSK te kunnen leveren in de bijdrage van de €100 miljoen: hierover zal op 31 maart een discussie binnen uw reguliere vergadering plaatshebben. Het stuk hiervoor is u tegelijkertijd met deze notitie toegestuurd. Dit staat dus niet op de agenda van 25 maart.

* Spoor B betreft het ontwikkelen van een operationele toekomststrategie. Na het instellen van de bestuurlijke commissie op 31 maart zal dit traject aanvangen. Ook dit zal niet worden besproken op 25 maart.

* Spoor C gaat om het volgen van de uitwerkingen op landelijk niveau en het leveren van een goede bijdrage aan de besluitvorming in Unieverband. Dit stuk is daar de weerslag van.

De afgelopen maanden is uw vergadering op verschillende momenten over de drie sporen geïnformeerd om u zo volledig mogelijk te betrekken in het proces en daarmee tot een goede interne bestuurlijke besluitvorming te komen.

De informatievoorziening vanuit de Unie en de verschillende Taskforces via o.a. het "sharepoint" (waarmee men via internet in een besloten omgeving stukken kan delen) verliep wat minder dan wij bij aanvang hadden gehoopt. Dat maakte het soms lastig om voortijdig al in te spelen op mogelijke voorstellen en keuzes. Een groot deel van de resultaten zoals gepresenteerd op 19 maart waren zeer recent pas afgerond.

Als HHSK waren we direct betrokken in twee Taskforces, te weten bestuurlijk en ambtelijk bij TF Financiën en ambtelijk in een werkgroep van TF Waterschappen/Unie. Alleen binnen deze trajecten hebben we de ontwikkelingen meer van nabij kunnen volgen.

4. Motivering voorstel

Ad a) Instemmen met de door de Unie geschetste vervolgpcedure (zie oplegnotitie LV 10-2a en de samenvatting in de inleiding van dit voorstel) onder twee voorwaarden (zie voorstel):

Naar de mening van ons college is er geen reden meer om vast te houden aan de in allerijl opgezette projectorganisatie Storm. De reguliere structuur van besluitvorming voldoet voor het verdere traject. Wij vertrouwen het Uniebestuur om snel in te spelen op ontwikkelingen, maar willen als lid van de Unie toch graag op fundamentele punten meebeslissen. In dat kader vinden wij ook dat de uitkomsten van de rapportages van de taskforces moet gebeuren in de Ledenvergadering, ook als daarvoor een extra Ledenvergadering moet worden ingepast. Overigens stellen wij voor om in de Ledenvergadering aan de orde te stellen of het niet beter is om, op basis van de uitkomsten van taskforces, begin april de toekomstvisie van de waterschappen neer te leggen. Dit schept de mogelijkheid om als waterschappen proactief eensluitend op de voorstellen van de commissie Kalden en het IPO en de VNG te kunnen reageren.

Ad b) Steun en mandaat verlenen aan de Unie; echter indirecte verkiezingen niet zelf inbrengen:

Op pagina 2 (onderaan) van de oplegnotitie van de Unie (bijlage LV 10-2a) schetst men een beeld van twee dominante opvattingen: of het functionele waterschapsbestuur moet worden afgeschaft, ófwel het eigen bestuur blijft behouden, maar dan moet de huidige vorm van directe verkiezingen verdwijnen.

Ons college herkent zich niet in dat beeld. De dominante opvattingen die op dit moment naar buiten komen zijn veeleer dat de waterschappen óf worden ondergebracht bij de provincie of Rijkswaterstaat, ofwel, eventueel in opgeschaalde vorm, als zelfstandige overheidsorganisatie met een gekozen bestuur voort te zetten.

In de Actie Storm zijn de waterschappen onder leiding van de Unie gezamenlijk opgetrokken. Op het punt van de waterschapsverkiezingen zijn waterschappen echter sterk verdeeld. Naar de mening van ons college is het onverstandig om de huidige eensgezindheid onder de waterschappen in de waagschaal te zetten door de directe verkiezingen ter discussie te stellen.

Ad c) Mandaat verlenen aan de dijkgraaf in de Ledenvergadering van 26 maart om overeenstemming te bereiken over de inzet en de onderhandelingen op landelijk niveau;

Het is gebruikelijk dat de dijkgraaf als voorzitter HHSK vertegenwoordigt bij de Ledenvergadering. Waar de Unie spreekt van 'mandaat' doelt men overigens niet direct op de strikt juridische betekenis van het woord, zoals neergelegd in de Algemene wet bestuursrecht.

Ad d) Uitkomsten taskforces voorzien van uw commentaar:

Het standpunt van HHSK op het punt van de overdracht van de wegentaak is altijd helder geweest. Hoewel andere waterschappen er mogelijk andere standpunten op na houden, ziet ons college geen aanleiding om daarvan nu af te wijken. Dit betekent wat ons betreft kiezen voor scenario 1, overdracht van de wegentaak.

De passage over het punt van de autonome voortzetting van schaalvergroting dient te worden genuanceerd. Uiteindelijk is ook de relatie met de burger een belangrijk aspect.

Samenwerking en shared service centra is een goede aanpak om kosten te besparen, mits dit vooral van onderaf wordt opgebouwd en niet van bovenaf wordt opgelegd.

5. Gevolgen

De uitkomsten van de maatschappelijke en politieke discussie over het doelmatig waterbeheer en de plaats van de waterschappen kan uiteraard grote gevolgen hebben voor HHSK. Die uitkomst is momenteel nog ongewis. De financiële en juridische gevolgen van het bezuinigingsvoorstel staan voor 31 maart op de agenda.

6. Aspecten voor de omgeving, communicatie en wijze van publiceren

Nee.

7. Verdere aanpak, procedure, planning

Tijdens de ledenvergadering van 26 maart zal de dijkgraaf deze reactie inbrengen, eventueel aangevuld met opmerkingen vanuit de vergadering zelf.

8. Evaluatie

Niet van toepassing.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

loco-secretaris-directeur,

ir. W.G. Werumeus Buning

dijkgraaf,

mr. J.H. Oosters